BESLUITNOTA

Hoogheemraadschap van Rijnland

Waterkwaliteit

Nota Vis 2026-2032

Registratienummer: 26.098452

Aan	De verenigde vergadering	**Datum**	25 november 2026
Van	D&H	**Datum**	20 oktober 2026
Onderwerp	Actualisatie visbeleid voor de periode 2026-2032		

Portefeuillehouder: Hans Schouffoer

Voorgesteld besluit

1. De geactualiseerde nota Vis voor de periode 2026-2032 vast te stellen, met de daarin opgenomen actiepunten. Deze bestaan op hoofdlijnen uit:
    a. De bestaande inzet voor een gezonde visstand voort te zetten.
    b. De beschikbare kennis over de visstand verder te verdiepen.
    c. De integrale afweging te versterken, onder meer door een betere afstemming tussen vismigratie en peilbeheer, actualisatie van het vismigratieplan (2020) en waterneutrale vispassages.
    d. Gebieden die belangrijk zijn voor vissen waar nodig aanvullend te beschermen, bijvoorbeeld door de landelijke regelgeving voor visserijvrije zones bij migratieknelpunten te volgen.

Context

De visstand beïnvloedt het watersysteem en vormt een indicator voor onder meer de waterkwaliteit. De geactualiseerde nota Vis voor de periode 2026-2032 beschrijft hoe Rijnland met partners samenwerkt aan een gezonde visstand. De nota biedt een kader voor de interne afstemming tussen onder meer beleid, projecten en beheer, en voor de afstemming met externe partijen over visstand- en visserijbeheer. De huidige nota Visbeleid dateerde uit 2009 en richt zich vooral op de eerste uitvoeringsperiode van de Kaderrichtlijn Water (KRW). Sindsdien heeft Rijnland grote stappen gezet, maar er zijn ook nieuwe aandachtspunten ontstaan en er resteren nog enkele knelpunten. De geactualiseerde nota Vis borgt de huidige werkwijze en nieuwe inzichten en geeft richting aan

toekomstige keuzes. De wens tot vernieuwing is eerder uitgesproken vanuit de stakeholders en de verenigde vergadering, en is als actiepunt vastgelegd in de beleidsnota Dierenwelzijn.

Argumenten

1.1 Het geactualiseerde visbeleid geeft samenhang en richting aan de uitvoering
De nota brengt de bestaande inzet van Rijnland samen en maakt duidelijk welke aanvullende maatregelen nodig zijn voor een gezonde visstand. Daarmee ondersteunt de nota bij de uitvoering van onze wettelijke taken en het bereiken van de doelen voor de waterkwaliteit en visstand.

1a. Een gezonde visstand draagt bij aan een robuust watersysteem
Vissen zijn een belangrijke schakel in het voedselweb. Een evenwichtige visstand draagt bij aan het ecologisch functioneren en de veerkracht van het watersysteem. De visstand vormt daarmee ook een indicator voor de kwaliteit, de inrichting en het beheer van het leefgebied. De vis is dan ook een van de biologische kwaliteitselementen en maakt deel uit van de KRW-toestandsbepaling in KRW-waterlichamen. Bijdragen aan een gezonde visstand, betekent dus bijdragen aan een gezonde leefomgeving.

1b. Extra kennis is onmisbaar om een goed handelingsperspectief voor de toekomst te bepalen
We vergroten onze kennis van maatregelen en hun effectiviteit door de ontwikkelingen van de visstand in het beheergebied te volgen. Ook blijven we op de hoogte van elders genomen maatregelen, zoals natuurvriendelijke oevers, vissenbossen en vispassages. Dit is belangrijk voor het bepalen van ons handelingsperspectief naar de toekomst. De inzichten die Rijnland opdeed in de eerdere drie KRW-perioden bieden een waardevolle basis voor een verdiepende analyse van de visstand en geven richting aan toekomstige monitoring.

1c. Het versterken van integrale afweging vergroot de effectiviteit van maatregelen
De visstand wordt vooral bepaald door de randvoorwaarden van het watersysteem, zoals de waterkwaliteit, inrichting en peilbeheer. Nieuwe ontwikkelingen, zoals de aanleg van vispassages en toekomstige uitdagingen, waaronder klimaatverandering, maken een integrale aanpak steeds belangrijker. De nota geeft hieraan richting en borgt het belang van de vis in lopende processen.

1d. Bescherming van ecologisch waardevolle locaties voor de vis borgt de werking van de maatregelen
Vissen zijn op locaties zoals migratieknelpunten extra kwetsbaar. Rijnland investeert in maatregelen om de migratie en leefomstandigheden van de vis te verbeteren. De nota maakt het daarnaast mogelijk om locaties bescherming te bieden naast migratieknelpunten, waar de visstand gebiedsbreed van kan profiteren. Dit gebeurt in overleg met belanghebbenden.

Financiën

De nota vis is een actualisatie van het vigerende visbeleid. Het beleid benadrukt het samenwerken met partners, het treffen van de juiste maatregelen en het volgen van de effecten. Het leunt wat betreft uitvoering vooral op de verbetermaatregelen in het kader van de KRW. De realisatie van visveilige pompen en geselecteerde vispassage zijn belegd in het investeringsprogramma poldergemalen en de dekking voor activiteiten volgend uit het visbeleid zijn opgenomen in het investeringsprogramma van KRW3 en KRW4. De overige exploitatiekosten, zoals samenhangende onderzoeken en (verplichte) monitoring zijn net als de investeringsmaatregelen opgenomen in de begroting 2027 en het MJP 2027-2031.

Risico's

1.1 Visbeleid kan op weerstand van de omgeving stuiten

Beleidsactualisaties hoeven niet standaard opnieuw ter inspraak. De Participatieverordening bepaalt dat het college per geval besluit of en hoe participatie wordt toegepast. Voor de herziening van het visbeleid heeft Rijnland participatie georganiseerd onder belanghebbenden, zodat hun belangen en specifieke gebieds- en vakkennis gericht konden worden meegenomen. Rijnland organiseerde twee werksessies waarin de beroeps- en sportvisserij input konden leveren. Vervolgens kregen natuur- en terreinbeheerders en de beroeps- en sportvisserij bijna twee maanden om op het eerste concept te reageren. Verschillende organisaties gaven een reactie.

De sport- en de beroepsvisserij kwamen ieder met één reactie, afgestemd met hun achterban. De betrokken organisaties zijn schriftelijk geïnformeerd over de beschouwing van hun reactie en de eventuele verwerking daarvan in het beleid. Op 30 september is het visbeleid nogmaals besproken in de visstandbeheercommissie (VBC), waar het beleid positief werd ontvangen. Er waren nog enkele kleine aandachtspunten. Deze aandachtspunten zijn meegenomen in het beleid.

1.2 Landelijke regelgeving op visserijvrije zones (VVZ's) blijft uit

Het voorstel vanuit het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN) voor VVZ's is gebaseerd op wetenschappelijke literatuur en integraal afgestemd met alle belanghebbende partijen. Hoewel dit voorstel al geruime tijd gereed is, duurt de invoering langer dan verwacht. Toch biedt wachten op landelijke regelgeving juridische stevigheid en landelijke uniformiteit. Dit sluit ook aan bij de voorkeur van het Rijk voor een nationale regeling. Rijnland ontvangt concrete signalen dat invoering in de tweede helft van 2027 wordt voorzien. Blijft landelijke regelgeving uit, dan verkent Rijnland na 2028 de mogelijkheid om VVZ's zelf in de Waterschapsverordening te verankeren.

Vervolg

Na vaststelling pakt Rijnland de actiepunten op zoals beschreven in de nota. Het visbeleid vormt vanaf dan ook het nieuwe kader waarbinnen de VBC Rijnland samenwerkt.

BIJLAGE

Bijlage: Nota Vis 2026